

54. Mateřská škola Plzeň, Staniční 72, příspěvková organizace

Sportovní zaměření - bruslení, plavání, tenis, sportovní hry, sportovní kroužky
pod vedením SVČ Radovánek

Celoroční provoz - Provozní doba 6:30 - 17:30 hodin - 8 tříd - 200 dětí
18 učitelek - 1 asistentka pedagoga - 10 provozních pracovníků

Školní poradenské pracoviště - Centrum podpory (školní psycholog, školní
logoped, speciální pedagog, metodik prevence, výchovný poradce)

motto:

V přípravě dítěte na primární vzdělávání nejde jen o to vybavit jej potřebnými znalostmi, ale i o schopnost přiměřeně reagovat na požadavky dospělých, fungovat v kolektivu, dodržovat pravidla a zvládat požadavky školního života.

Sociální zralost dítěte před nástupem do základní školy

Charakteristika sociální zralosti:

- ▶ Sociální zralost je důležitou součástí školní připravenosti dítěte.
- ▶ Odráží schopnost dítěte adaptovat se na školní prostředí, fungovat v kolektivu, dodržovat pravidla a přiměřeně reagovat na požadavky dospělých.
- ▶ Představuje klíčový předpoklad pro úspěšné zahájení povinné školní docházky.

Vzdělávací cíle v oblasti sociální zralosti:

1. Podporovat samostatnost a sebedůvěru dítěte.
2. Rozvíjet schopnosti spolupráce, empatie a přiměřené seberegulace.
3. Pěstovat odpovědný přístup k pravidlům a povinnostem.
4. Podporovat adaptabilitu a schopnost vyrovnávat se se změnami.

Sociální zralost dítěte před nástupem do základní školy je klíčovým předpokladem pro jeho úspěšné začlenění do školního prostředí. Mezi hlavní znaky sociální zralosti patří:

- 1. Samostatnost** - dítě by mělo zvládat základní sebeobsluhu (oblékání, hygiena, jídlo), umět se samo rozhodnout a nést odpovědnost za své chování.
- 2. Schopnost spolupráce** - dítě by mělo umět komunikovat s vrstevníky i dospělými, naslouchat, střídat se v aktivitách, respektovat pravidla.
- 3. Schopnost vyjádřit potřeby** - umí si říct o pomoc, popsat, co cítí nebo co ho trápí.
- 4. Odolnost vůči frustraci** - snáší neúspěch bez výrazných afektů, dokáže pokračovat v úkolu i přes překážky.
- 5. Pozornost a soustředění** - dokáže se chvíli soustředit na činnost, poslouchat instrukce a dokončit úkol.
- 6. Orientace v autoritách** - respektuje učitele, přijímá vedení, chápe rozdíl mezi vrstevníky a dospělými.

Pedagogicko-psychologické poradny často hodnotí i sociální zralost při posuzování školní docházky.

Pokud dítě v některé oblasti ještě tápe, není to nutně důvod k obavám - důležité je, že má podporu a prostor k dalšímu zrání.

Indikátory dosažení sociální zralosti:

Dítě před nástupem do základní školy:

- ▶ Samostatně zvládá základní sebeobsluhu (oblékání, hygiena, úklid pomůcek).
- ▶ Zapojuje se do společných činností ve skupině, spolupracuje a respektuje pravidla hry.
- ▶ Reaguje přiměřeně na pokyny dospělých, je schopno se řídit jednoduchými pravidly.
- ▶ Vyjadřuje své potřeby a pocity vhodným způsobem, hledá pomoc, pokud ji potřebuje.
- ▶ Zvládá běžné zátěžové situace (čekání, střídání, drobný neúspěch) bez výrazné frustrace.
- ▶ Projevuje zájem o činnost a dokáže se soustředit na aktivitu přiměřenou věku alespoň 15-20 minut.
- ▶ Udržuje přátelské vztahy s vrstevníky, umí se omluvit a přijmout omluvu. Zná základní společenská pravidla (pozdrav, prosba, poděkování, slušné oslovování).

Evaluace a spolupráce:

Pedagogové pravidelně sledují a vyhodnocují úroveň sociální zralosti dětí v rámci třídní diagnostiky. Při nejasnostech nebo obtížích doporučují rodičům konzultaci v pedagogicko-psychologické poradně. Cílem je vytvořit pro každé dítě podmínky, které mu umožní plynulý a úspěšný přechod do základní školy.

Prožívání neúspěchu

Cílem není děti před neúspěchem chránit, ale naučit je, jak se s ním zdravě vyrovnat a jak z něj získat cenné lekce.

Normalizuj neúspěch: Děti potřebují vědět, že dělat chyby je naprosto normální a že se to stává každému. Můžeš jim vyprávět o svých vlastních "nepovedených" pokusech, a jak jsi se z nich poučil/a. Třeba: "Viš, včera jsem se snažil/a upéct koláč a trochu se mi připálil. Ale příště už vím, že musím dát pozor na troubu!,,

Zaměř se na snahu, ne na výsledek: Chval dítě za jeho úsilí a snahu, i když se mu něco nepovede. Řekni například: "Vidím, jak moc ses snažil/a tu věž postavit! To je skvělé, že jsi to nevzdal/a, i když se ti párkrát zřítila.,,

Uč ho, jak se z chyb poučit: Pomoz dítěti zamyslet se nad tím, proč se mu něco nepovedlo. Ptej se: "Co myslíš, proč se to stalo? Co bys mohl/a zkusit příště jinak?" Tím ho učíš přemýšlet a hledat řešení.

Nabídni pomoc, ale nezasahuj hned: Nech dítě, ať se s problémem chvíli samo potýká. Pokud vidíš, že je frustrované, nabídni pomoc, ale neudělej to za něj. Můžeš říct: "Vidím, že ti to nejde. Chceš, abych ti trochu pomohl/a?"

- ▶ **Vytvoř bezpečné prostředí:** Dítě by se mělo cítit bezpečně, aby mohlo zkoušet nové věci bez strachu z neúspěchu nebo výsměchu. Ujisti ho, že ho máš rád/a bez ohledu na to, jestli se mu něco povede, nebo ne.
- ▶ **Používej hry a příběhy:** Existuje spousta her a knížek, které dětem pomáhají pochopit, že neúspěch je součástí učení. Můžete si zahrát hru, kde se něco nedaří, a pak si o tom popovídat.
- ▶ **Buď mu vzorem:** Děti se učí pozorováním. Ukazuj mu, jak ty sám/sama reaguješ na své vlastní neúspěchy. Když se ti něco nepovede, řekni nahlas, co se stalo, a jak se s tím vyrovnáváš.
- ▶ **Oslavuj malé úspěchy:** Pomoz dítěti všímat si i malých pokroků a úspěchů. I když se mu nakonec nepodaří postavit tu velkou věž, pochval ho za to, že se mu podařilo spojit dvě kostky.
- ▶ **Měj trpělivost:** Každé dítě je jiné a potřebuje svůj čas, aby se s neúspěchem naučilo vyrovnávat. Buď trpělivý/á a podporující.

Pěstování duševní odolnosti

Pěstování duševní odolnosti u předškolního dítěte je klíčové pro jeho zdravý vývoj a schopnost zvládat stres a změny. Zde je několik osvědčených přístupů:

1. Budujte bezpečné a láskyplné prostředí

Dítě potřebuje cítit jistotu, že ho rodiče (nebo pečovatelé) bezpodmínečně milují. Reagujte na jeho potřeby empaticky a včas.

2. Podporujte samostatnost

Nechte dítě zkoušet nové věci, i když to znamená chyby. Umožněte mu, aby si samo vyřešilo drobné problémy - buduje to sebevědomí

3. Naučte dítě pojmenovat emoce

Pomáhejte mu porozumět, co cítí („Vypadáš smutně - stalo se něco?“). Dejte mu slovní zásobu pro vyjádření emocí

4. Modelujte zvládání stresu

Buďte příkladem v tom, jak zvládat těžké situace („To mě naštválo, ale zkusím to zvládnout zhluboka dýcháním“). Mluvte nahlas o tom, jak řešíte problémy.

5. Nastavte hranice a rutiny

Jasná pravidla a předvídatelnost dávají dítěti pocit bezpečí. Rutiny (např. před spaním) pomáhají vytvářet stabilní svět.

6. Oceňujte snahu, ne jen výsledek

Chvalte za úsilí a vytrvalost („Vidím, jak ses snažil postavit tu věž, i když spadla“).

7. Učte empatii a spolupráci

Povzbuzujte sdílení, pomoc kamarádům, porozumění druhým. Čtěte knihy o emocích a přátelství, hrajte si s příběhy.

Vedení dětí k psychické odolnosti

Vést předškolní děti k psychické odolnosti znamená **pomáhat jim zvládat stres, překonávat překážky a rozvíjet zdravé emocionální dovednosti**. Zde je několik způsobů, jak toho dosáhnout:

1. **Budování bezpečného a láskyplného prostředí** - Dítě potřebuje stabilitu a pocit bezpečí. Poskytujte mu bezpodmínečnou lásku a podporu.
2. **Učení zvládání emocí** - Pomozte dítěti rozpoznat a pojmenovat své emoce. Učte ho, jak se uklidnit (hluboké dýchání, počítání do deseti). Buďte vzorem v tom, jak zvládáte stres a frustraci.
3. **Podpora samostatnosti a odpovědnosti** - Dejte dítěti drobné úkoly, aby se cítilo schopné. Nechte ho zkoušet nové věci a chybovat - učení z neúspěchu je důležité.
4. **Rozvoj sociálních dovedností** - Učte dítě, jak navazovat přátelství a řešit konflikty. Povzbuzujte empatii tím, že mluvíte o pocitech druhých.
5. **Podpora vytrvalosti a řešení problémů** - Povzbuzujte dítě, aby se nevzdávalo při prvním nezdaru. Pomozte mu hledat různé způsoby řešení situací.
6. **Povzbuzování optimismu a pozitivního myšlení** - Učte dítě vděčnosti a hledání pozitivních stránek situace. Zdůrazňujte, že chyby jsou příležitostí k učení, ne důvodem ke zklamání.

Psychická odolnost se buduje postupně a nejlépe se učí prostřednictvím každodenních situací.
Důležitá je trpělivost, důvěra a pozitivní přístup

Vytváření bezpečného a podpůrného klimatu ve třídě

Vytváření bezpečného a podpůrného klimatu ve třídě mateřské školy je klíčové pro rozvoj dětí - emocionální, sociální i vzdělávací.

1. Vztah učitel-dítě

- ▶ **Respekt a empatie:** Reagujte na potřeby dětí s pochopením, naslouchejte jim.
- ▶ **Stálost a předvídatelnost:** Děti se cítí bezpečněji, když ví, co čekat.
- ▶ **Osobní přístup:** Věnujte pozornost každému dítěti, pozdravte je jménem.

2. Pozitivní pravidla a rituály

- ▶ **Jednoduchá a jasná pravidla:** Např. „Chováme se k sobě hezky“ místo „Neubližuj“.
- ▶ **Denní režim a rituály:** Pomáhají dětem orientovat se v čase a dávají jim jistotu.
- ▶ **Vizualizace pravidel:** Obrázky, symboly nebo piktogramy pomáhají s porozuměním.

3. Podpora pozitivních vztahů mezi dětmi

- ▶ **Spolupráce místo soutěžení:** Hry, kde děti pomáhají jedna druhé.
- ▶ **Řešení konfliktů:** Učte děti, jak mluvit o emocích a hledat řešení.
- ▶ **Modelování chování:** Učitelé by měli být vzorem klidné a respektující komunikace.

4. Fyzické prostředí

- ▶ **Bezpečné a příjemné prostředí:** Uspořádání prostoru by mělo umožňovat pohyb, klid, i společnou činnost.
- ▶ **Různorodé koutky:** Např. klidový koutek, kde si může dítě odpočinout.
- ▶ **Dostatek materiálů:** Aby nedocházelo ke konfliktům kvůli hračkám.

5. Emoční gramotnost

- ▶ **Práce s emocemi:** Pojmenovávajíte emoce („Vidím, že jsi smutný, když...“).
- ▶ **Pohádky a příběhy:** Pomáhají dětem pochopit a zpracovat emoce.
- ▶ **Dechová a relaxační cvičení:** Pomáhají zvládat stres nebo neklid.

6. Spolupráce s rodiči

- ▶ **Otevřená komunikace:** Pravidelná výměna informací.
- ▶ **Důvěra:** Když se rodiče cítí bezpečně, přenášejí to i na děti.
- ▶ **Zapojení do života třídy:** Např. společné akce, dílničky, slavnosti.

Cílem práce s dětmi je podporovat jejich pohodu a celkový rozvoj.

1. LASKAVÉ VZTAHY

- ▶ Učitelé reagují s porozuměním a respektem
- ▶ Každé dítě je vnímáno jako jedinečné
- ▶ Stabilní prostředí, které dává dětem jistotu

2. JASNÁ PRAVIDLA A RITUÁLY

- ▶ Jednoduchá a pozitivní pravidla (např. „Chováme se hezky“)
- ▶ Pravidelný denní režim pomáhá dětem cítit se bezpečně
- ▶ Pravidla jsou znázorněná obrázky, aby jim děti rozuměly.

3. DOBRÉ VZTAHY MEZI DĚTMI

- ▶ Podporujeme spolupráci, ne soutěžení
- ▶ Učíme děti, jak řešit konflikty a mluvit o emocích
- ▶ Jdeme dětem příkladem v klidné a respektující komunikaci

4. PŘÍJEMNÉ PROSTŘEDÍ

- ▶ Bezpečné, podnětné a přehledně uspořádané
- ▶ Klidový koutek pro odpočinek
- ▶ Dostatek hraček a materiálu pro všechny

5. PODPORA EMOCÍ A SEBEVYJÁDŘENÍ

- ▶ Mluvíme o emocích, pojmenováváme je
- ▶ Používáme pohádky, příběhy a hry k pochopení pocitů
- ▶ Dechová a relaxační cvičení pomáhají dětem uklidnit se

6. SPOLUPRÁCE S RODIČI

- ▶ Pravidelně s Vámi sdílíme informace o dětech
- ▶ Věříme v otevřenou a důvěryhodnou komunikaci
- ▶ Zveme Vás k účasti na akcích a tvoření ve školce.
- ▶ Společně vytváříme místo, kde se děti cítí bezpečně, přijímané a šťastné.

Využívání kriteriálního hodnocení.

- ▶ Zaměřujeme se na posouzení, do jaké míry dítě dosáhlo stanovených kritérií nebo očekávaných výstupů, **nikoli na porovnávání s ostatními dětmi.**
- ▶ Cílem je získat objektivní obraz o pokrocích dítěte v různých oblastech rozvoje.
- ▶ Kriteriální hodnocení provádíme **prostřednictvím pozorování, zapracování do dokumentace dítěte, a rozhovory s dětmi a jejich rodiči, pokud je to vhodné.**
- ▶ Opíráme se o kvalitní analýzu činností, kde posoudíme, jak dítě zvládá specifické úkoly nebo aktivity.
- ▶ Hodnotící zpráva o dítěti (pedagogická diagnostika) je vždy konkrétní, popisná a zaměřená na silné stránky dítěte i oblasti, kde potřebuje podporu.
- ▶ Popis dosažených pokroků v jednotlivých oblastech je veden formou konkrétních příkladů a doporučením pro další rozvoj pro rodiče, i pro další práci v MŠ.
- ▶ Toto hodnocení je důležité, protože poskytuje individuální zpětnou vazbu o pokrocích každého dítěte.
- ▶ Pomáhá učitelkám **přizpůsobit vzdělávací proces potřebám dětí**
- ▶ Slouží jako **podklad pro komunikaci s rodiči a jejich zapojení do rozvoje dítěte.**
- ▶ Umožňuje včasné rozpoznání specifických vzdělávacích potřeb.

Spolupráce s rodiči

Dobře nastavená a pravidelná komunikace s rodiči přispívá k pohodě a úspěchu dětí v mateřské škole.

V kontextu kritériálního hodnocení je efektivní komunikace a spolupráce s rodiči klíčová.

Není to jen o předávání informací, ale o budování partnerství a vzájemné důvěry.

Rodiče znají své dítě nejlépe v domácím prostředí a mohou poskytovat cenné informace o jeho zájmech, chování, spánku, stravovacích návycích...

Učitelky zase vidí dítě v sociálním a vzdělávacím kontextu. Propojení těchto pohledů nám dá ucelenější obraz o dítěti.

Usilujeme o:

- **Jednotný přístup** - podobné cíle a strategie, dítě se tak necítí zmateně různými očekáváními.
- **Včasné řešení problémů** - včasná a otevřená komunikace umožní rychle identifikovat a řešit případné potíže a zavést vhodnou podporu.
- **Posílení důvěry** - pravidelná a transparentní komunikace buduje důvěru mezi rodiči a školkou - rodiče se cítí respektováni a zapojeni.
- **Partnerský přístup** - vnímejme rodiče jako partnery ve výchově a vzdělávání, ne jako klienty. Respektujeme jejich roli a názory.
- Aktivní naslouchání - necháváme rodiče mluvit projevujeme zájem o jejich pohled, pocity, obavy.
- **Pravidelnost a včasnost** - komunikujeme pravidelně, ne jen když se objeví problém.
- **Profesionalita** - i v neformální komunikaci si udržujeme profesionální přístup. Jsme empatické, ale zároveň máme stanoveny jasné hranice a role.
- **Jsme diskrétní** - dodržujeme důvěrnost informací o dítěti i rodině.

Děkuji za pozornost